C/2025/3990

20.8.2025.

PREPORUKA VIJEĆA

od 8. srpnja 2025.

o ekonomskoj, socijalnoj, strukturnoj i proračunskoj politici te politici zapošljavanja Luksemburga

(C/2025/3990)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 121. stavak 2. i članak 148. stavak 4.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2024/1263 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2024. o djelotvornoj koordinaciji ekonomskih politika i multilateralnom proračunskom nadzoru te stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97 ([1]), a posebno njezin članak 3. stavak 3.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije,

uzimajući u obzir rezolucije Europskog parlamenta,

uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za socijalnu zaštitu,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ekonomsku politiku,

budući da:

Opća razmatranja

(1) U Uredbi (EU) 2024/1263, koja je stupila na snagu 30. travnja 2024., navode se ciljevi okvira gospodarskog upravljanja, čija je svrha promicanje dobrih i održivih javnih financija, održivog i uključivog rasta i otpornosti putem reformi i ulaganja te sprečavanje prekomjernih državnih deficita. Uredbom je propisano da Vijeće i Komisija provode multilateralni nadzor u kontekstu europskog semestra u skladu s ciljevima i zahtjevima utvrđenima u UFEU-u. Europski semestar uključuje i sastavljanje preporuka za pojedine zemlje te nadzor provedbe tih preporuka. Uredba potiče i odgovornost za fiskalnu politiku na nacionalnoj razini i usmjerena je na srednjoročno razdoblje i djelotvorniju i koherentniju provedbu. Svaka država članica Vijeću i Komisiji mora dostaviti nacionalni srednjoročni fiskalno-strukturni plan koji sadržava njezine fiskalne i investicijske obveze u pogledu reformi za četverogodišnje ili petogodišnje razdoblje, ovisno o redovnom trajanju nacionalnog zakonodavnog razdoblja. Kretanje neto rashoda ([2]) u tim planovima mora biti u skladu sa zahtjevima iz te uredbe, uključujući zahtjeve da se dug opće države do kraja razdoblja prilagodbe uvjerljivo smanjuje ili da se nastavi uvjerljivo smanjivati odnosno da se zadrži na razboritim razinama ispod 60 % bruto domaćeg proizvoda (BDP), a da se deficit opće države u srednjoročnom razdoblju smanji i/ili zadrži ispod referentne vrijednosti od 3 % BDP-a utvrđene Ugovorom. Ako se država članica obveže da će provesti relevantan skup reformi i ulaganja u skladu s kriterijima iz te uredbe, razdoblje prilagodbe može se produljiti za najviše tri godine.

([1]) SL L, 2024/1263, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

([2]) Neto rashodi kako su definirani u članku 2. točki 2. Uredbe (EU) 2024/1263: „neto rashodi” znači državni rashodi bez (i) rashoda za kamate, (ii) diskrecijskih mjera na strani prihoda, (iii) rashoda za programe Unije koji su u cijelosti pokriveni prihodima iz fondova Unije, (iv) nacionalnih rashoda za sufinanciranje programa koji se financiraju sredstvima Unije, (v) cikličkih elemenata rashoda za naknade za nezaposlenost i (vi) jednokratnih i drugih privremenih mjera.

(2) Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća ([3]), kojom je uspostavljen Mehanizam za oporavak i otpornost („Mehanizam"), stupila je na snagu 19. veljače 2021. Mehanizmom se pruža financijska potpora državama članicama za provedbu reformi i ulaganja i generira se fiskalni impuls koji će se financirati sredstvima Unije. U skladu s prioritetima europskog semestra za koordinaciju ekonomskih politika Mehanizmom se doprinosi gospodarskom i socijalnom oporavku i provedbi održivih reformi i ulaganja, posebno u cilju promicanja zelene i digitalne tranzicije i jačanja otpornosti gospodarstava država članica. Njime se pomaže i jačanju javnih financija te poticanju rasta i otvaranja radnih mjesta u srednjoročnom i dugoročnom razdoblju, poboljšanju teritorijalne kohezije unutar Unije i podupiranju kontinuirane provedbe europskog stupa socijalnih prava.

(3) Uredba (EU) 2023/435 Europskog parlamenta i Vijeća ([4]) („Uredba o planu REPowerEU") donesena je 27. veljače 2023. u cilju postupnog ukidanja ovisnosti Unije o uvozu fosilnih goriva iz Rusije. Time se doprinosi energetskoj sigurnosti i diversifikaciji opskrbe energijom u Uniji, a istodobno povećava uvođenje energije iz obnovljivih izvora, kapacitet za skladištenje energije i energetska učinkovitost. Luksemburg je u svoj nacionalni plan za oporavak i otpornost dodao novo poglavlje o planu REPowerEU kako bi financirao ključne reforme i ulaganja kojima će se doprinijeti ostvarenju ciljeva plana REPowerEU.

(4) Luksemburg je 30. travnja 2021. Komisiji dostavio svoj nacionalni plan za oporavak i otpornost u skladu s člankom 18. stavkom 1. Uredbe (EU) 2021/241. Komisija je na temelju članka 19. te uredbe ocijenila relevantnost, djelotvornost, učinkovitost i koherentnost plana za oporavak i otpornost, u skladu sa smjernicama za ocjenjivanje iz Priloga V. Vijeće je 6. srpnja 2021. donijelo Provedbenu odluku o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Luksemburga ([5]), koja je izmijenjena 13. rujna 2024. na temelju članka 18. stavka 2. radi ažuriranja maksimalnog financijskog doprinosa za bespovratnu financijsku potporu i uključivanja poglavlja o planu REPowerEU ([6]). Isplata obroka ovisi o donošenju odluke Komisije, u skladu s člankom 24. stavkom 5., u kojoj se navodi da je Luksemburg u zadovoljavajućoj mjeri ostvario relevantne ključne etape i ciljne vrijednosti utvrđene u Provedbenoj odluci Vijeća. Ostvarenje u zadovoljavajućoj mjeri podrazumijeva da postizanje prethodnih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti iste reforme ili ulaganja nije poništeno.

(5) Vijeće je 21. siječnja 2025. na preporuku Komisije donijelo Preporuku o potvrđivanju nacionalnog srednjoročnog fiskalno-strukturnog plana Luksemburga ([7]). Plan je dostavljen u skladu s člankom 11. i člankom 36. stavkom 1. točkom (a) Uredbe (EU) 2024/1263, obuhvaća razdoblje od 2025. do 2029. i ograničenje proračuna u obliku maksimalne stope rasta neto rashoda tijekom četiri godine.

(6) Komisija je 26. studenoga 2024. donijela mišljenje o nacrtu proračunskog plana Luksemburga za 2025. Komisija je istog dana, na temelju Uredbe (EU) br. 1176/2011, donijela Izvješće o mehanizmu upozoravanja za 2025., u kojem Luksemburg nije utvrđen kao jedna od država članica za koju je potrebno provesti detaljno preispitivanje. Komisija je donijela i Preporuku za preporuku Vijeća o ekonomskoj politici europodručja te Prijedlog zajedničkog izvješća o zapošljavanju za 2025., u kojem se analizira provedba smjernica za zapošljavanje i načela europskog stupa socijalnih prava. Vijeće je 13. svibnja 2025. donijelo Preporuku o ekonomskoj politici europodručja ([8]), a 10. ožujka 2025. Zajedničko izvješće o zapošljavanju.

(7) Komisija je 29. siječnja 2025. objavila Kompas konkurentnosti, strateški okvir čiji je cilj potaknuti globalnu konkurentnost EU-a u sljedećih pet godina. U njemu su utvrđena tri imperativa preobrazbe za održiv gospodarski rast: (i) inovacije, (ii) dekarbonizacija i konkurentnost i (iii) sigurnost. Kako bi se smanjio inovacijski jaz, EU

([3]) Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (SL L 57, 18.2.2021., str. 17., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([4]) Uredba (EU) 2023/435 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. veljače 2023. o izmjeni Uredbe (EU) 2021/241 u pogledu poglavljâ o planu REPowerEU u planovima za oporavak i otpornost i o izmjeni uredaba (EU) br. 1303/2013, (EU) 2021/1060 i (EU) 2021/1755 te Direktive 2003/87/EZ (SL L 63, 28.2.2023., str. 1., ELI: http://data.europa. eu/eli/reg/2023/435/oj).

([5]) Provedbena odluka Vijeća od 6. srpnja 2021. o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Luksemburga (ST 10155/2021).

([6]) Provedbena odluka Vijeća o izmjeni Provedbene odluke od 13. srpnja 2021. o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Luksemburga (ST 12569/24 + ADD 1).

([7]) Preporuka Vijeća od 21. siječnja 2025. o potvrđivanju nacionalnog srednjoročnog fiskalno-strukturnog plana Luksemburga (SL C, C/2025/650, 10.2.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/650/oj).

([8]) Preporuka Vijeća od 13. svibnja 2025. o ekonomskoj politici europodručja (SL C, C/2025/2782, 22.5.2025., ELI: http://data.europa. eu/eli/C/2025/2782/oj).

namjerava potaknuti inovacije u industriji, poduprijeti rast *start-up* poduzeća inicijativama kao što su strategija EU-a za *start-up* i *scale-up* poduzeća i promicati primjenu naprednih tehnologija kao što su umjetna inteligencija i kvantno računalstvo. Komisija je radi zelenijeg gospodarstva izradila detaljan Akcijski plan za priuštivu energiju i Plan za čistu industriju, kojima se osigurava troškovno učinkovit prelazak na čistu energiju koji ne ugrožava konkurentnost, osobito u energetski intenzivnim sektorima, i koji djeluje kao pokretač rasta. Kako bi smanjila pretjeranu ovisnost i povećala sigurnost, Unija intenzivno radi na jačanju globalnih trgovinskih partnerstava, diversifikaciji lanaca opskrbe i osiguravanju dostupnosti kritičnih sirovina i izvora čiste energije. Ti se prioriteti temelje na horizontalnim čimbenicima, a to su regulatorno pojednostavnjenje, produbljivanje jedinstvenog tržišta, financiranje konkurentnosti i unija štednje i ulaganja, promicanje vještina i kvalitetnih poslova te bolja koordinacija politika EU-a. Kompas konkurentnosti usklađen je s europskim semestrom, čime se osigurava usklađenost ekonomskih politika država članica sa strateškim ciljevima Komisije i omogućuje ujednačen pristup gospodarskom upravljanju, što potiče održiv rast, inovacije i otpornost u cijeloj Uniji.

(8) Europski semestar za koordinaciju ekonomskih politika nastavlja se u 2025. razvijati usporedno s provedbom Mehanizma za oporavak i otpornost. Potpuna provedba planova za oporavak i otpornost i dalje je ključna za ostvarenje prioriteta politika u okviru europskog semestra jer planovi doprinose djelotvornom odgovoru na sve ili na znatan dio izazova utvrđenih u relevantnim preporukama za pojedinu zemlju izdanima posljednjih godina. Te preporuke Vijeća za pojedinu zemlju i dalje su jednako relevantne za ocjenu izmijenjenih planova za oporavak i otpornost u skladu s člankom 21. Uredbe (EU) 2021/241.

(9) Preporukama za pojedinu zemlju za 2025. obuhvaćeni su svi ključni izazovi ekonomske politike na koje se nije u dovoljnoj mjeri odgovorilo mjerama iz planova za oporavak i otpornost, vodeći računa o relevantnim izazovima utvrđenima u preporukama za pojedinu zemlju u razdoblju od 2019. do 2024.

(10) Komisija je 4. lipnja 2025. objavila Izvješće za Luksemburg za 2025. U njemu je ocijenjen napredak Luksemburga u smislu relevantnih preporuka za pojedinu zemlju i analizirana je provedba plana za oporavak i otpornost Luksemburga. Na temelju te analize u tom izvješću utvrđeni su najhitniji izazovi s kojima se Luksemburg suočava. Ocijenjen je i napredak Luksemburga u provedbi europskog stupa socijalnih prava i ostvarenju glavnih ciljeva Unije za 2030. u pogledu zapošljavanja, stjecanja vještina te smanjenja siromaštva i socijalne isključenosti, kao i napredak u ostvarenju ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda.

Ocjena godišnjeg izvješća o napretku

(11) Vijeće je 21. siječnja 2025. preporučilo sljedeće maksimalne stope rasta neto rashoda za Luksemburg: 5,8 % u 2025., 4,7 % u 2026., 3,8 % u 2027., 5,4 % u 2028 i 4,7 % u 2029., što odgovara maksimalnim kumulativnim stopama rasta, izračunanima u odnosu na baznu godinu 2023., od 14,2 % u 2025., 19,6 % u 2026., 24,1 % u 2027., 30,8 % u 2028 i 36,9 % u 2029. Luksemburg je 25. travnja 2025. dostavio svoje godišnje izvješće o napretku ([9]) u kojem izvješćuje o poštovanju preporučenih maksimalnih stopa rasta neto rashoda i provedbi reformi i ulaganja kojima se odgovara na glavne izazove utvrđene u preporukama za pojedinu zemlju u okviru europskog semestra. U godišnjem izvješću o napretku uzima se u obzir i polugodišnje izvješće Luksemburga o ostvarenom napretku u provedbi plana za oporavak i otpornost u skladu s člankom 27. Uredbe (EU) 2021/241.

(12) Agresivni rat Rusije protiv Ukrajine i njegove posljedice egzistencijalna su prijetnja Europskoj uniji. Komisija je preporučila koordiniranu aktivaciju nacionalne klauzule o odstupanju iz Pakta o stabilnosti i rastu radi potpore nastojanjima EU-a da se postigne brzo i znatno povećanje potrošnje za obranu, a Europsko vijeće taj je prijedlog pozdravilo 6. ožujka 2025.

(13) Prema podacima koje je potvrdio Eurostat ([10]), saldo opće države u Luksemburgu s deficita od 0,8 % BDP-a u 2023. povećao na suficit od 1,0 % BDP-a u 2024., dok se dug opće države povećao s 25,0 % BDP-a krajem 2023. na 26,3 % BDP-a krajem 2024. Prema izračunima Komisije ta kretanja odgovaraju stopi rasta neto rashoda od 6,2 % u 2024. U godišnjem izvješću o napretku Luksemburg procjenjuje da će rast neto rashoda u 2024. iznositi 6,7 %. Komisija procjenjuje da je rast neto rashoda bio manji nego u godišnjem izvješću o napretku. Razlika između Komisijinih

([9]) Godišnja izvješća o napretku za 2025. dostupna su na poveznici: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en

([10]) Eurostat – Euro Indicators (Pokazatelji za europodručje), 22.4.2025.

izračuna rasta neto rashoda i procjena nacionalnih tijela posljedica je nižih pretpostavki o rashodima financiranima transferima iz EU-a u nacionalnim projekcijama. Prema Komisijinim procjenama smjer fiskalne politike ([11]) u 2024., koji uključuje rashode financirane na nacionalnoj razini i na razini EU-a, uglavnom je bio neutralan.

(14) Prema godišnjem izvješću o napretku, u makroekonomskom scenariju na kojem se temelje proračunske projekcije Luksemburga očekuje se rast realnog BDP-a od 2,5 % u 2025. i predviđa se da će inflacija mjerena HIPC-om u 2025. iznositi 2,0 %. U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2025. predviđa se da će se realni BDP povećati za 1,7 % u 2025. i za 2,0 % u 2026. te da će inflacija mjerena HIPC-om iznositi 2,1 % u 2025. i 1,8 % u 2026.

(15) U godišnjem izvješću o napretku predviđa se da će suficit opće države u 2025. prijeći u deficit od 0,6 % BDP-a i da će se udio duga opće države u BDP-u povećati na 26,4 % do kraja 2025. Ta kretanja odgovaraju rastu neto rashoda od 7,1 % u 2025. U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2025. predviđa se deficit opće države od 0,4 % BDP-a u 2025. Ponovni deficit u 2025. uglavnom je posljedica nižih neočekivanih prihoda od poreza na dobit i učinka ekspanzivnog smjera fiskalne politike. Prema izračunima Komisije ta kretanja odgovaraju rastu neto rashoda od 6,8 % u 2025. Prema Komisijinim procjenama predviđa se da će smjer fiskalne politike, koji uključuje rashode financirane na nacionalnoj razini i na razini EU-a, u 2025. biti ekspanzivan, za 1,2 % BDP-a. Predviđa se da će do kraja 2025. doći do smanjenja udjela duga opće države u BDP-u na 25,7 %. Smanjenje udjela duga u BDP-u u 2025. uglavnom je posljedica efekta grude snijega jer je rast BDP-a bio veći od plaćanja kamata.

(16) Prema Komisijinoj proljetnoj prognozi 2025. očekuje se da će se u 2025. bespovratnom potporom (bespovratnim sredstvima) iz Mehanizma za oporavak i otpornost financirati rashodi opće države u iznosu od 0,1 % BDP-a, u odnosu na 0,1 % BDP-a u 2024. Rashodi financirani bespovratnom potporom iz Mehanizma za oporavak i otpornost omogućavaju visokokvalitetna ulaganja i reforme za povećanje produktivnosti bez izravnog učinka na saldo i dug opće države Luksemburga.

(17) U razdoblju od 2021. do 2023. rashodi opće države za obranu u Luksemburgu ostali su stabilni na 0,5 % BDP-a ([12]). Prema Komisijinoj proljetnoj prognozi 2025. predviđa se da će rashodi za obranu iznositi 0,6 % BDP-a u 2024. i 0,7 % BDP-a u 2025. To odgovara povećanju od 0,3 postotna boda BDP-a u odnosu na 2021.

(18) Prema Komisijinoj proljetnoj prognozi 2025. predviđa se da će se neto rashodi u Luksemburgu povećati za 6,8 % u 2025. i kumulativno za 13,5 % u 2024. i 2025. Prema Komisijinoj proljetnoj prognozi 2025. predviđa se da će rast neto rashoda Luksemburga u 2025. biti veći od preporučene maksimalne stope rasta, što odgovara odstupanju ([13]) od 0,5 % BDP-a na godišnjoj razini. Predviđeno odstupanje premašuje prag za godišnje odstupanje od 0,3 % BDP-a. Razmatraju li se 2024. i 2025. zajedno, predviđa se i da će kumulativna stopa rasta neto rashoda biti niža od preporučene maksimalne stope rasta. To sveukupno znači da postoji rizik odstupanja od preporučene maksimalne stope rasta neto rashoda kad sljedećeg proljeća budu dostupni podaci o realizaciji za 2025.

(19) Osim toga, Vijeće je preporučilo da Luksemburg postupno ukine hitne mjere energetske potpore prije sezone grijanja 2024./2025. Prema Komisijinoj proljetnoj prognozi 2025., neto proračunski trošak ([14]) hitnih mjera energetske potpore u 2024. procijenjen je na 0,4 % BDP-a, a predviđa se da će se u 2025. smanjiti na 0,1 %. Hitne mjere energetske potpore samo su djelomično ukinute prije sezone grijanja 2024./2025. To nije sasvim u skladu s preporukom Vijeća.

([11]) Smjer fiskalne politike definira se kao godišnja promjena odnosnog stanja proračuna opće države. Cilj mu je procijeniti ekonomski impuls koji proizlazi iz fiskalnih politika, onih koje financira država i onih koje se financiraju iz proračuna EU-a. Smjer fiskalne politike mjeri se kao razlika između (i) srednjoročnog potencijalnog rasta i (ii) promjene primarnih rashoda bez diskrecijskih mjera na strani prihoda te uključujući rashode koji se financiraju bespovratnom potporom (bespovratnim sredstvima) iz Mehanizma za oporavak i otpornost i sredstvima iz drugih fondova Unije.

([12]) Eurostat, državni rashodi prema klasifikaciji funkcija države (COFOG). Zbog metodoloških razlika između definicija COFOG-a i NATO-a rashodi koji se temelje na definiciji COFOG-a mogu se razlikovati od izdataka utemeljenih na definiciji NATO-a.

([13]) Te će se vrijednosti od 2026. pojaviti na kontrolnom računu uvedenom člankom 22. Uredbe (EU) 2024/1263.

([14]) Ta vrijednost predstavlja razinu godišnjeg proračunskog troška tih mjera, uključujući prihode i rashode te, ovisno o slučaju, isključujući prihode od poreza na neočekivanu dobit dobavljača energije.

(20) U godišnje izvješće o napretku nisu uključene proračunske projekcije nakon 2025. Na temelju mjera politike poznatih na datum zaključenja prognoze, u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2025. predviđa se deficit opće države od 0,5 % BDP-a u 2026. Ta kretanja odgovaraju rastu neto rashoda od 5,3 % u 2026. Prema Komisijinim procjenama predviđa se da će smjer fiskalne politike, koji uključuje rashode financirane na nacionalnoj razini i na razini EU-a, u 2026. biti ekspanzivan, za 0,4 % BDP-a. Komisija predviđa da će se do kraja 2026. udio duga opće države u BDP-u povećati na 26,2 %. Povećanje udjela duga u BDP-u u 2026. uglavnom odražava prilagodbu stanja i tokova koja ima učinak povećanja duga.

Ključni izazovi u području politika

(21) Luksemburški mirovinski sustav suočava se sa sve većim rizicima za srednjoročnu i dugoročnu održivost jer se predviđa da će rashodi u sljedećim godinama premašiti doprinose. Prema Izvješću o starenju stanovništva za 2024. ([15]) očekuje se da će rashodi povezani s mirovinama stalno rasti i do 2070. dosegnuti 17,5 % BDP-a, što je povećanje za 8,1 postotni bod u odnosu na 2024. To je povezano sa sve većim brojem umirovljenika po radniku zbog starenja stanovništva, u kombinaciji sa smanjenjem neto migracija, čime se povećava omjer dobne ovisnosti starijih. Iako sustav trenutačno ima najveću mirovinsku pričuvu u EU-u, predviđa se da će bez prilagodbe politika do početka 2040-ih ta pričuva pasti ispod praga predviđenog nacionalnim zakonodavstvom ([16]). Projekcije upućuju na to da će se pričuva iscrpiti u roku od pet do šest godina nakon što dosegne taj prag. Osim toga, Luksemburg ima najnižu stopu zaposlenosti starijih radnika u EU-u (51 % u dobi od 55 do 64 godine), unatoč zakonskoj dobi za umirovljenje od 65 godina. Prijevremeno umirovljenje dopušteno je od dobi od 57 godina, a izdašna prava daju snažan financijski poticaj za rano napuštanje zaposlenja i destimuliraju sudjelovanje u obrazovanju odraslih. Vlada je 2024. pokrenula javno savjetovanje o perspektivama mirovinskog sustava. U prvoj fazi prikupljene su informacije od širokog kruga dionika i šire javnosti, a kao glavni problemi istaknuti su prilagodljivost, održivost i pravednost sustava. U tijeku je druga faza savjetovanja. Mjere aktivne politike tržišta rada za poticanje duljeg radnog vijeka i većeg sudjelovanja starijih radnika pomogle bi u rješavanju tog pitanja i poduprle gospodarski rast.

(22) Luksemburg se suočava s ozbiljnim izazovom u pogledu stanovanja jer se priuštivost tijekom proteklog desetljeća znatno smanjila zbog naglog rasta cijena nekretnina. Cijene stambenih nekretnina, koje su stalno rasle za više od 5 % godišnje, od 2018. do 2022. naglo su se povećale za gotovo 60 %, što Luksemburg čini jednim od najskupljih tržišta stambenih nekretnina u EU-u ([17]). Stalnu neravnotežu između ponude i potražnje, potaknutu poreznim strukturama koje pogoduju gomilanju zemljišta i nekretnina, dodatno su pogoršali institucionalni ulagači koji ulaze u sektor pretprodaje stambenih nekretnina ([18]). Reforme, kao što su sveobuhvatna politika korištenja zemljišta u skladu s preporukama iz izvješća o provedbi sektorskog plana stanovanja i porezne mjere za povećanje ponude građevinskog zemljišta, mogle bi doprinijeti povećanju ponude stambenih nekretnina, među ostalim ponudom priuštivog stanovanja. Prioriteti uključuju i provedbu pakta o stanovanju i donošenje porezne reforme u području stanovanja, kao i jačanje makrobonitetnog okvira i postupno ukidanje fiskalnih poticaja za zaduživanje, koji podupiru visoke cijene stambenih nekretnina ([19]).

(23) Luksemburg se suočava sa znatnim izazovima u prijevozu zbog velikog broja radnika koji putuju na posao preko granice i velike ovisnosti o automobilima, uključujući službene automobile, koje dodatno pogoršavaju troškovi stanovanja zbog kojih su radnici prisiljeni stanovati daleko od radnog mjesta ([20]). To dovodi do prometnog zagušenja i utječe na produktivnost i okolišnu održivost. Osim toga, unatoč nedavnim znatnim smanjenjima emisija stakleničkih plinova iz cestovnog prometa zahvaljujući politikama kao što su Nacionalni plan mobilnosti do 2035. ([21]) i besplatni javni prijevoz, taj je sektor i dalje primarni izvor emisija stakleničkih plinova i u 2023. bio je odgovoran za 60 % ukupnih emisija sektora u Luksemburgu na koje se odnosi raspodjela tereta ([22]). Iako je Luksemburg ostvario napredak u promicanju električnih vozila i poboljšanju javnog prijevoza, bila bi potrebna koordinirana prekogranična strategija da bi se zadovoljile potrebe radne snage koja putuje na posao. To uključuje

([15]) Europska komisija, 2024., *Izvješće o starenju stanovništva za 2024.Gospodarske i proračunske projekcije za države članice EU-a (2022 .– 2070.).*
([16]) Cahier statistique br. 18 – IGSS, 2024.
([17]) Eurostat, prc_hpi_q, i *Estimations du taux de rendement d'un investissement locatif au Luxembourg, Rapport d'analyse 13, Observatoire de l'habitat* (*2025.*).
([18]) *Coût du logement: Une comparaison du Luxembourg avec la France, la Belgique et l'Allemagne, Note 40, Observatoire de l'habitat* (2024.).
([19]) Europska komisija, 2023., Detaljno preispitivanje 2023. – Luksemburg.
([20]) Statec, 2025., *P2021 N°18 - La dépendance automobile persiste pour les déplacements domicile-travail.*
([21]) *Plan national de mobilité,* Ministère de la Mobilité et des Travaux publics.
([22]) Emisije obuhvaćene raspodjelom tereta za 2023. temelje se na približnim podacima iz inventara. Konačni podaci potvrdit će se 2027. nakon sveobuhvatnog preispitivanja.

poboljšanje povezanosti, integraciju željezničke infrastrukture sa susjednim zemljama, integraciju sustava izdavanja karata i poboljšanje veza na posljednjem kilometru. Daljnjom dekarbonizacijom prometa i ulaganjem u infrastrukturu javnog prijevoza doprinijelo bi se smanjenju emisija u skladu s nacionalnim ciljem smanjenja emisija do 2030.

(24) U luksemburškom financijskom središtu posluju brojne multinacionalne grupe, a znatan dio međunarodnih novčanih tokova odvija se među subjektima unutar tih multinacionalnih grupa. Ti bi subjekti mogli iskoristiti rupe u luksemburškom poreznom sustavu za smanjenje oporezivog prihoda. Direktivom Vijeća (EU) 2022/2523 ([23]) („Direktiva o drugom stupu") koja je stupila na snagu 1. siječnja 2024. želi se riješiti pitanje niskog oporezivanja velikih multinacionalnih korporacija, ali iz njezina područja primjene isključena su brojna poduzeća jer je ograničena na poduzeća s godišnjim prihodima od najmanje 750 milijuna EUR. Nadalje, uvjetna mjera nemogućnosti odbitka isplata kamata i naknada za licencije, koja je prvotno uvedena 2021., usko je usmjerena na one s dogovorenog EU-ova popisa nekooperativnih jurisdikcija i ne rješava učinkovito pitanje jurisdikcija s niskim ili nultim poreznim stopama.

(25) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (b) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.2. iz Priloga V. toj uredbi plan za oporavak i otpornost sadržava opsežan skup reformi i ulaganja koji se međusobno nadopunjuju i koje treba provesti do 2026. Očekuje se da će doprinijeti djelotvornom svladavanju svih ili znatnog dijela izazova utvrđenih u relevantnim preporukama za pojedinu zemlju. U tom kratkom roku dovršetak djelotvorne provedbe plana za oporavak i otpornost, uključujući poglavlje o planu REPowerEU, ključan je za poticanje dugoročne konkurentnosti Luksemburga zelenom i digitalnom tranzicijom, uz istodobno osiguravanje socijalne pravednosti. U komunikaciji Komisije naslovljenoj „NextGenerationEU – put do 2026.", donesenoj 4. lipnja 2025., pojašnjava se primjenjivi vremenski okvir za kraj Mehanizma i državama članicama daju se smjernice za maksimalno pojačanje provedbe do 31. kolovoza 2026., među ostalim o tome kako dodatno pojednostavniti planove za oporavak i otpornost, utvrđuju se ključne opcije koje treba razmotriti pri njihovoj reviziji i naglašava se važnost pažljivog zajedničkog planiranja podnošenja posljednjih zahtjeva za plaćanje 2026. Sustavno uključivanje lokalnih i regionalnih tijela, socijalnih partnera, civilnog društva i drugih relevantnih dionika i dalje je ključno kako bi se osigurala opća odgovornost za uspješnu provedbu plana za oporavak i otpornost.

(26) Luksemburg je ubrzao provedbu programa kohezijske politike, koja obuhvaća potporu iz Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR), Fonda za pravednu tranziciju (FPT) i Europskog socijalnog fonda plus (ESF+). Važno je nastaviti ulagati napore u brzu provedbu tih programa i maksimalno povećati njihov učinak na terenu. Luksemburg u okviru svojih programa kohezijske politike već poduzima mjere za poticanje konkurentnosti i rasta, jačajući pritom socijalnu koheziju. Međutim, i dalje se suočava s izazovima, koji se među ostalim odnose na ponudu i priuštivost stanovanja, neusklađenost ponude i potražnje vještina u kontekstu zelene i digitalne tranzicije, integraciju starijih radnika i ranjivih skupina na tržište rada te dekarbonizaciju. U skladu s člankom 18. Uredbe (EU) 2021/1060 Luksemburg je u okviru preispitivanja programâ kohezijske politike u sredini programskog razdoblja dužan preispitati svaki program uzimajući u obzir, među ostalim, izazove utvrđene u preporukama za pojedinu zemlju iz 2024. U Komisijinu prijedlogu donesenom 1. travnja 2025. ([24]) rok za dostavu procjene o ishodu preispitivanja u sredini programskog razdoblja za svaki program produljuje se nakon 31. ožujka 2025. Ujedno se osigurava fleksibilnost kako bi se ubrzali provedba programa i poticaji za države članice da dodijele sredstva kohezijske politike za pet strateških prioritetnih područja u Uniji, odnosno konkurentnost u područjima strateških tehnologija, obranu, stanovanje, otpornost vodoopskrbe i energetsku tranziciju, zadržavajući pritom fokus na osobama u najranjivijim situacijama kada su posrijedi programi fonda ESF+.

(27) Platforma za strateške tehnologije za Europu (STEP) pruža priliku za ulaganja u ključne strateške prioritete EU-a jačanjem konkurentnosti EU-a. STEP koristi sredstva iz 11 postojećih fondova EU-a. Države članice mogu doprinositi i programu InvestEU potporom ulaganjima u prioritetna područja. Luksemburg bi te inicijative mogao optimalno iskoristiti kako bi podupro razvoj ili proizvodnju ključnih tehnologija, što uključuje čiste i resursno učinkovite tehnologije.

(28) Uz gospodarske i socijalne poteškoće koje se otklanjaju planom za oporavak i otpornost i sredstvima iz drugih fondova EU-a, Luksemburg bi trebao učinkovito odgovoriti na preostale izazove koji se odnose na slabu regionalnu koordinaciju i nedostatak učinkovite prekogranične prometne mreže; nedovoljno iskorišteni potencijal za uvođenje

([23]) Direktiva Vijeća (EU) 2022/2523 od 15. prosinca 2022. o osiguravanju globalne minimalne razine oporezivanja za skupine multinacionalnih poduzeća i velike domaće skupine u Uniji (SL L 328, 22.12.2022., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2523/oj).

([24]) Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni uredaba (EU) 2021/1058 i (EU) 2021/1056 u pogledu posebnih mjera za svladavanje strateških izazova u kontekstu preispitivanja u sredini programskog razdoblja (EUR-Lex - 52025PC0123 - HR - EUR-Lex).

novih tehnologija i digitalizaciju MSP-ova; znatne preostale regulatorne prepreke; veliku gospodarsku ovisnost o stranim ulaganjima, koja se od 2017. smanjuju (kao udio u BDP-u); kombinaciju izvora energije, u kojoj i dalje prevladavaju fosilna goriva i plin u prometu i zgradama; pogoršanje rezultata i povećanje razlika koje dovodi do nejednakih mogućnosti u školama; stalnu neusklađenost ponude i potražnje vještina i nedostatak visokokvalificiranih radnika u ključnim sektorima povezanima sa zelenom i digitalnom tranzicijom.

(29) Unatoč snažnoj znanstvenoj bazi i međunarodno dobro povezanom istraživačkom sustavu, poslovne inovacije i mogućnosti rasta inovativnih *start-up* poduzeća te malih i srednjih poduzeća (MSP-ovi) i dalje su ograničene, što otežava diversifikaciju i konkurentnost gospodarstva. Potencijal Luksemburga za uvođenje novih tehnologija i digitalizaciju i dalje je nedovoljno iskorišten, a rezultati u osnovnom digitalnom intenzitetu MSP-ova ispod je prosjeka EU-a ([25]). Osim toga, intenzitet istraživanja i razvoja luksemburških poduzeća u posljednja dva desetljeća bilježi silazni trend, a u 2023. pao je na 0,47 % BDP-a, što je znatno ispod prosjeka EU-a od 1,49 % ([26]). Nadalje, kvaliteta istraživačkih rezultata nedovoljno je iskorištena u kontekstu slabe povezanosti znanosti i poduzeća. Iako se slaba potrošnja poduzeća na istraživanje i razvoj djelomično može objasniti uslužnim tipom gospodarstva, ona je u brojnim sektorima znatno niža nego u zemljama s najboljim rezultatima, što upućuje na zaključak da niski izdaci za istraživanje i razvoj luksemburških poduzeća nisu samo posljedica veličine financijskog sektora ([27]).

(30) Kako bi se odgovorilo na izazov jačanja konkurentnosti u Luksemburgu, ključno je razmotriti promicanje uključive i inovativne diversifikacije financijskog sektora ([28]) ([29]), što bi moglo doprinijeti otklanjanju strukturnih slabosti tog sektora, poticanju inovativnih djelatnosti i djelatnosti s visokim intenzitetom istraživanja i razvoja te stvaranju snažnijeg i konkurentnijeg gospodarstva usklađenog s politikama EU-a. Strateškim promicanjem i integracijom inovativnih i brzorastućih sektora, kao što su održivo financiranje te financijske, digitalne i nove tehnologije, gospodarstvo bi moglo postati snažnije i konkurentnije. Snažna veza između rasta realnog BDP-a i rasta stanja međunarodnih ulaganja Luksemburga u odnosu na BDP ([30]) upućuje na to da su njegovi gospodarski rezultati usko povezani sa sposobnošću privlačenja i zadržavanja stranih ulaganja. Promicanje inovativnih i brzorastućih sektora moglo bi pomoći da se preokrene trend pada udjela međunarodnih ulaganja u BDP-u i poduprijeti gospodarski rast. Da bi to postigao, Luksemburg bi mogao iskoristiti potencijal svojeg financijskog centra za financiranje produktivnih i inovativnih djelatnosti, kao što su one koje podupiru zelenu i digitalnu tranziciju, promicanjem suradničkih pothvata i inovativnih modela financiranja te podupiranjem razvoja novih financijskih instrumenata i proizvoda. Konkretno, kontinuiranim podupiranjem inovativnog strukturiranja mješovitog financiranja i suradničkih pothvata mogla bi se olakšati *greenfield* ulaganja u održive djelatnosti i djelatnosti s visokim intenzitetom istraživanja i razvoja. Ključno je i osigurati transparentnost i odgovornost u financijskom sektoru jer bi to moglo doprinijeti izgradnji povjerenja između ulagača, potrošača i drugih dionika.

(31) Luksemburg je predan poboljšanju regulatornog okruženja za sektor poslovnih usluga, ali i dalje postoje znatne regulatorne prepreke. Prema podacima OECD-a ([31]) i Europske komisije ([32]) regulatorna ograničenja i dalje su posebno visoka za odvjetnike, javne bilježnike, arhitekte, inženjere građevinarstva i računovođe. Ograničenja za javne bilježnike među najstrožima su u EU-u. Propisi o pravnom obliku i o stupanju u službu ističu se kao vrlo strogi. Propisi o stupanju u odvjetničku službu također su vrlo restriktivni ([33]). Prepreke tržišnom natjecanju mogu biti posljedica ograničenih mogućnosti pristupa nekim profesijama, raznih administrativnih obveza, postojanja obvezujućih tarifa ili zabrane svih oblika oglašavanja i marketinga ([34]). Smanjenjem zahtjeva ili povećanjem fleksibilnosti potaknulo bi se tržišno natjecanje u sektoru reguliranih profesija, što bi koristilo poduzećima koja kupuju te usluge. U sektoru maloprodaje regulatorna ograničenja i dalje su nešto veća nego u usporedivim zemljama, iako su se od 2018. znatno smanjila ([35]) ([36]). Primjeri su takvih ograničenja zahtjev za ishođenje posebnih odobrenja

([25]) Eurostat (isoc_e_dii, 2024.) i *Luxembourg Startup Ecosystem Assessment and Benchmarking, Ministère de l'Economie*, 2023.
([26]) *Conseil national de la productivité*, 2023.
([27]) Ekonomska istraživanja OECD-a:Luxembourg 2025.
([28]) OPC LUX: Opservatorij za klimatsku politiku, Luxembourg, Godišnje izvješće 2023.
([29]) Skupina Z/Yen 2024., *Smart Centres Index 10* (indeks pametnih centara 10).
([30]) Eurostat, (bop_iip6_q), (namq_10_gdp).
([31]) OECD, *Product Market Regulation indicators* (Pokazatelji reguliranosti tržišta proizvoda), 2024.
([32]) Europska komisija, Komunikacija o ažuriranju preporuka za reformu regulative u području profesionalnih usluga, COM(2021) 385, 9.7.2021.
([33]) OECD, *Product Market Regulation indicators* (Pokazatelji reguliranosti tržišta proizvoda), 2024.
([34]) OECD, Ekonomska istraživanja OECD-a:Luxembourg | OECD, str. 106, travanj 2025.
([35]) OECD, *Product Market Regulation indicators* (Pokazatelji reguliranosti tržišta proizvoda), 2024.
([36]) Europska komisija, Ažurirani pokazatelj maloprodajnih ograničenja 2022.

za otvaranje prodajnih mjesta za prodaju odjeće, hrane i pića te mogućnost provođenja akcijskih prodaja samo tijekom određenih razdoblja u godini ([37]).

(32) U kombinaciji izvora energije u Luksemburgu i dalje prevladavaju fosilna goriva, a udio fosilnih goriva u bruto domaćoj potrošnji u 2023. iznosio je 61,1 %. Unatoč naporima za povećanje udjela obnovljivih izvora energije u kombinaciji izvora energije, njihov udio u 2023. iznosio je samo 11,9 % ([38]), što naglašava potrebu za poduzimanjem dodatnih mjera kako bi se diversificirali izvori energije i smanjila ovisnost o fosilnim gorivima. Osim toga, Luksemburg se u velikoj mjeri oslanja na susjedne zemlje kako bi zadovoljio svoje energetske potrebe. Iako su elektroenergetske mreže dostatne za njegove trenutačne potrebe, operator prijenosnog sustava smatra da je do 2040. potrebno povećati i modernizirati visokonaponsku mrežu te poboljšati međupovezanost, posebno s Njemačkom. Općine će imati ključnu ulogu u razvoju detaljnih lokalnih planova za uvođenje energije iz obnovljivih izvora, uključujući energiju vjetra i fotonaponske sustave, te za sustave centraliziranog grijanja i hlađenja. Dekarbonizacija zgrada iznimno je važna jer je na njih 2023. otpadalo 20 % ukupnih emisija sektora na koje se odnosi raspodjela tereta u Luksemburgu ([39]). Nedavno blago povećanje potrošnje energije u stambenom sektoru naglašava potrebu za daljnjim napretkom u obnovi zgrada i energetskoj učinkovitosti kako bi se ostvario cilj smanjenja emisija od 50 % do 2030. u odnosu na razine iz 2005. Poboljšanje energetske učinkovitosti stambenih i nestambenih zgrada ključno je za smanjenje potrošnje energije za 34 % do 2030., kako je navedeno u nacionalnoj strategiji obnove.

(33) Niska razina osnovnih vještina ugrožava produktivnost rada i konkurentnost u Luksemburgu. Udio učenika sa slabim rezultatima u zemlji veći je od prosjeka EU-a, uz znatnu razliku u rezultatima između učenika u povoljnom i nepovoljnom položaju, koja je najveća u EU-u ([40]). Slabiji rezultati primjećuju se već u ranoj dobi, posebno među učenicima u nepovoljnom položaju i onima koji ne govore njemački ili luksemburški jezik kod kuće, što upućuje na potrebu za ciljanom potporom. Ne postoji jedinstveni okvir za kvalitetu obrazovanja na nacionalnoj razini ([41]), a to onemogućuje učinkovito praćenje i može povećati segmentaciju i nejednakosti. Postojeće politike ne rješavaju razlike u školskom sustavu, što naglašava potrebu za sveobuhvatnijim pristupom ([42]). Uvođenjem nacionalnog okvira za kvalitetu obrazovanja i sustava vanjskog ocjenjivanja škola te prilagodbom nastave potrebama učenika u nepovoljnom položaju i učenika iz različitih jezičnih sredina doprinijelo bi se smanjenju razlika u uspješnosti i poboljšanju ukupne razine vještina. Time bi se u konačnici podupro i dugoročni gospodarski rast i socijalna kohezija zemlje. Odgovori na te izazove doprinijeli bi i podupiranju uzlazne socijalne konvergencije, u skladu s drugom fazom analize socijalne konvergencije u skladu s okvirom za socijalnu konvergenciju, koju su provele službe Komisije ([43]).

(34) Unatoč dobrim gospodarskim rezultatima Luksemburg se stalno suočava s problemom neusklađenosti ponude i potražnje vještina i znatnim manjkom kvalificiranih radnika ([44]) ([45]) u ključnim sektorima povezanima sa zelenom i digitalnom tranzicijom. Oko 80 % MSP-ova teško pronalazi radnike s odgovarajućim vještinama u određenim zanimanjima ([46]), što može ugroziti konkurentnost. Osim toga, nedostatak radne snage bilježi se u više zanimanja za koja su potrebne posebne vještine povezane s digitalnim i zelenim sektorom. Luksemburg i dalje ima poteškoća u promicanju razvoja vještina. Sudjelovanje starijih radnika u programima učenja i dalje je slabo. Osim toga, postoji veliki jaz između aktualne stope sudjelovanja u osposobljavanju odraslih i nacionalnog cilja Luksemburga za 2030. od 62,5 % (17,3 postotna boda) ([47]), što ukazuje na potrebu za ciljanim inicijativama za promicanje prekvalifikacije i usavršavanja. U tom je kontekstu 2024./2025. pokrenuta inicijativa Skillsbridges.

([37]) OECD, Ekonomska istraživanja OECD-a:Luxembourg | OECD, str. 107, travanj 2025.
([38]) Bruto domaća potrošnja 2023. (Eurostat).
([39]) Emisije obuhvaćene raspodjelom tereta za 2023. temelje se na približnim podacima iz inventara. Konačni podaci potvrdit će se 2027. nakon sveobuhvatnog preispitivanja.
([40]) https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2019/12/pisa-2018-results-volume-i_947e3529/5f07c754-en.pdf.
([41]) Vidjeti Observatoire national de l'enfance, de la jeunesse et de la qualité scolaire (OEJQS), 2024, Aktualno izvješće:*Evidenzorientierte Qualitätsentwicklung im Gesamtsystem Schule* (na njemačkom jeziku).
([42]) Épreuves Standardisées (ÉpStan).
([43]) SWD(2025) 95 – Druga faza analize socijalne konvergencije po zemljama u skladu s okvirom za socijalnu konvergenciju (SCF), 2025.
([44]) Eurostat, (lfsq_urgan).
([45]) Eurostat, (jvs_q_nace2).
([46]) Pregled obrazovanja i osposobljavanja za 2024.
([47]) Istraživanje o obrazovanju odraslih 2022.

(35) Luksemburški zdravstveni sustav suočava se s izazovima zbog nedostatka zdravstvenih radnika, zbog velike ovisnosti o stranim zdravstvenim djelatnicima, neujednačene raspodjele osoblja i znatnog udjela liječnika za koje se očekuje da će otići u mirovinu do 2034. Ti će se izazovi pogoršati sa starenjem stanovništva. Učinkovitije korištenje ograničenih resursa i ubrzavanje reformi preduvjeti su za jačanje otpornosti zdravstvenog sustava. Za povećanje učinkovitosti u budućnosti će biti ključno riješiti pitanje rascjepkanosti zdravstvenih usluga većom prevencijom i modelima skrbi u zajednici koja se pruža u timovima umjesto u pojedinačnim ordinacijama. Bolje korištenje podataka i informacija u upravljanju i planiranju te ubrzanje digitalizacije ključni su za potporu preobrazbi zdravstvenog sustava.

(36) Imajući u vidu blisku međusobnu povezanost gospodarstava država članica europodručja i njihov zajednički doprinos funkcioniranju ekonomske i monetarne unije, Vijeće je u 2025. državama članicama europodručja preporučilo da poduzmu djelovanja, među ostalim u okviru svojih planova za oporavak i otpornost, u cilju provedbe Preporuke o ekonomskoj politici europodručja 2025. Kad je riječ o Luksemburgu, preporuke br. 2, 3, 4 i 5 doprinose provedbi prve preporuke za europodručje o konkurentnosti, preporuke br. 4 i 5 doprinose provedbi druge preporuke za europodručje o otpornosti, a preporuka br. 1 doprinosi provedbi treće preporuke za europodručje o makroekonomskoj i financijskoj stabilnosti iz Preporuke za 2025.,

PREPORUČUJE da Luksemburg u 2025. i 2026. poduzme djelovanja kojima je cilj:

1. Povećati ukupnu potrošnju za obranu i sigurnost i povećati pripravnost, osiguravajući pritom održivost duga u skladu sa zaključcima Europskog vijeća od 6. ožujka 2025. Osigurati da neto rashodi budu usklađeni s kretanjem koje je Vijeće preporučilo 21. siječnja 2025. Poduzeti mjere za osiguravanje dugoročne održivosti mirovinskog sustava, posebno ograničavanjem mogućnosti prijevremenog umirovljenja i povećanjem sudjelovanja i stope zaposlenosti starijih radnika povećanjem mogućnosti njihova zapošljavanja i zapošljivosti. Povećati ponudu stambenih nekretnina, prije svega donošenjem sveobuhvatne politike korištenja zemljišta i reforme poreza na nekretnine, izvođenjem velikih lokalnih projekata na zemljištu u državnom vlasništvu i jačanjem koordinacije s urbanističkim planiranjem i prekograničnim javnim prijevozom. Ublažiti rizike povezane s tržištem stambenih nekretnina postupnim ukidanjem fiskalnih poticaja za zaduživanje i jačanjem makrobonitetnog okvira. Poduzeti daljnje mjere za učinkovito suzbijanje agresivnog poreznog planiranja, posebno osiguravanjem dostatnog oporezivanja isplata kamata i naknada za licencije u jurisdikcije s nultom i niskom poreznom stopom koje nisu uvrštene na dogovoreni EU-ov popis nekooperativnih jurisdikcija u porezne svrhe.

2. Imajući u vidu odgovarajuće rokove za pravovremen dovršetak reformi i ulaganja na temelju Uredbe (EU) 2021/241, osigurati djelotvornu provedbu plana za oporavak i otpornost, uključujući poglavlje o planu REPowerEU. Ubrzati provedbu programâ kohezijske politike (EFRR, FPT, ESF+) na temelju, ovisno o slučaju, mogućnosti koje nudi preispitivanje u sredini programskog razdoblja. Optimalno iskoristiti instrumente EU-a, među ostalim mogućnosti koje nude program InvestEU i Platforma za strateške tehnologije za Europu, radi povećanja konkurentnosti.

3. Gospodarsku politiku u području ulaganja usmjeriti na poticanje inovacija i podupiranje djelatnosti s visokim intenzitetom istraživanja i razvoja. Poticati konkurentnost, među ostalim promicanjem diversifikacije, osobito u financijskom sektoru, ubrzavanjem digitalizacije, posebno prihvaćanja naprednih digitalnih tehnologija u MSP-ovima, te omogućivanjem širenja poslovanja i rasta produktivnosti. Smanjiti prepreke tržišnom natjecanju u sektoru reguliranih profesionalnih poslovnih usluga.

4. Poboljšati održiv i učinkovit promet daljnjim promicanjem dekarbonizacije prometa i ulaganjem u infrastrukturu javnog prijevoza i prekogranične mreže. Smanjiti ukupnu ovisnost o fosilnim gorivima ulaganjem u energetsku učinkovitost u stambenom i nestambenom sektoru. Modernizirati visokonaponsku mrežu i povećati njezin kapacitet, poboljšati prekograničnu međupovezanost i olakšati postupke izdavanja dozvola za uvođenje energije iz obnovljivih izvora. Podupirati općine u uvođenju energije iz obnovljivih izvora.

5. Povećati uspješnost i osigurati jednake mogućnosti u školama, među ostalim uvođenjem nacionalnog okvira za kvalitetu obrazovanja i sustava vanjskog ocjenjivanja škola te prilagodbom nastave potrebama učenika u nepovoljnom položaju i učenika različite jezične pripadnosti. Riješiti pitanje neusklađenosti ponude i potražnje vještina, posebno u području zelene i digitalne tranzicije, poticanjem razvoja vještina. Povećati otpornost zdravstvenog sustava ubrzavanjem reformi i osiguravanjem odgovarajuće dostupnosti zdravstvenih radnika.

Sastavljeno u Bruxellesu 8. srpnja 2025.

Za Vijeće

Predsjednica

S. LOSE